

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter večja po pošti prejemam, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold., 30 kr., za en mesec 1 gold., 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah za vsakega volja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold., 50 kr., po pošti prejemam za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četirih stepne pečet-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvole frankirati. — Kopirani se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovški cesti v Tavčarjevi hiši "Hotel Evropa". — Opravištva, za katera naj se blagovoljivo pošiljati naročila, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v "Narodni tiskarni" v Tavčarjevi hiši.

O Rusiji.

(Russland seit Aufhebung der Leibeigenschaft. Von Dr. F. J. Celestin. Laibach, Druck und Kommissions-Verlag von Ig. v. Kleinmayer & Fed. Bamberg. 1875.)

II.

Po tem jako zanimivem zgodovinskem uvodu, v katerem nam pisatelj notranji razvoj Rusije do krimske vojske po ruskih virih risa in se zlasti na „karakteristiki literaturnih mnenj od dvadecatih do pjadidesjatih godov“ znanega ruskega pisatelja Pypina naslanja, prehaja k glavnemu delu ter razvija velikanske premembe, ki so se godile pod sedanjim carjem Aleksandrom II., osvoboditeljem Rusije.

Pisatelj si je razdelil ogromno tvarino v pet oddelkov: I. Položaj tik pred odpravljenjem robstva. Odpravljenje robstva. Razmera kmetov in graščakov po emancipaciji (64 strani). II. Financijalne reforme (42 str.). III. Reforma pravosodstva (44 str.). IV. Reforme administracije in šolstva. (110 str.). V. Rusko občestvo ali društvo (70 str.).

Omenili smo že, da je krimska vojska, da si izgubljena za Rusijo, najboljša nasledke imela za ruski narod. Sploh po vojskah, katere vzplamte mej absolutističnimi državami, ali mej njihovimi vladarji, imajo vedno večji dobiček narodi one države, katera je v boji podlegla. Bitki pri Magenti in Solferini ste bili povod, da se je naša Avstrija uvrstila mej ustavne države, na Francoskem pak se je ukrepil Napoleonov despotizem in gojil nezdravi šovinizem, ki je zakrivil francosko-nemško vojsko. In nasledek nemško-francoske vojske? Jasno ga vidimo pred očmi. Francozi so se iznebili absolutizma, republika se vidno okrepuje, francoski narod je izpoznaval svoje napake in že zdaj tri leta po vojski je v materijalnem in duševnem oziru na višji stopinji, nego se je dalo upati. Premagan si je priboril zlato svobodo, zmagovalni Nemec pak vzdihuje pod železno komando meča in bajoneta, priropane milijarde so že zdavnaj zapravljene, po trgovinskem potu so se vrnile k svojim prejšnjim lastnikom — Francozom.

Jednako rešiteljna za Rusijo je bila krimska vojska. Ko je po bitki pri Bala-klavi car Nikolaj žalibože prepozno izpoznal, da je celo težko delo njegovega življenja bilo napačno, izginilo mu je zaupanje v samega sebe, bil je le še senca prejšnjega despota in duševna bolelost bolj nego telesna bolezen položila ga je kmalu na mrtvaški oder. Vsa Rusija je prosteje izdihnola ter zaupno obrčala oči na blazega naslednika Aleksandra Nikolajeviča. Vest pa je letela od ust do ust, da je car Nikolaj, ležeč na smrtni postelji bil k sebi poklical sina Aleksandra, ter mu v tem resnem trenutku polagal na

srce, naj on stori, kar je zamudil oče, naj osv. bodi 20 milijonov ljudij in tako novo življenje vdahne Rusiji.

A tudi brez te prošnje umirajočega očeta bi Aleksander Nikolajevič ne bil hodil po očetovem potu, kajti vsa njegova odgoja in upliv onih mož, ki so ga obdajali in katere je on sam čislal, bil bi ga tega obvaroval. Znano je, da baš v Rusiji že od nekdaj se okolo naslednika najboljši možje naroda zbirajo, ako jih odstrani vladar, ki se navadno v poznejših letih vladanja vrže v naročje reakcije. Aleksander je tedaj izpoznal žalostni položaj Rusije, vedel je, da nanj svoje upanje stavijo najpoštenjši, najboljši in najplemenitejši možje celega naroda in sklenil je, biti osvoboditeljem Rusije.

A kakšna je bila Rusija po smrti Nikolajeviča? Krimska vojska je požrla neizmerne svote denarja, na tisoče hrabrih vojakov je bilo palo na bojiščih, še več jih je smrt storilo vsled nemarnosti nezmožnih voditeljev in goljufivnih intendantov. Po celej ogromnej državi pa je svojevoljno vladala in ljudstvo trpinčila brezvestna neštevilna birokracija, nasprotujoča vsakej reformi. Zares trebalo je velike enerģije in globocega prepričanja, neobhodne potrebnosti reform, da se Aleksander nij dal odplašiti od svojih blagih namenov.

G. pisatelj nam v I. oddelku v živih barvah slika tačasne administrativne in sodstvene nepristojnosti, razmere mej graščaki in mej robskim kmetstvom in prehoja potem na najslavnejši čin Aleksandra Nikolajeviča, na imenitni ukaz od 19. februarja l. 1861, s katerim je več nego 20 milijonom robov dal svobodo in zemljo ter s tem uvrstil Rusijo mej evropske države.

Če pomislimo, kako polagoma, korak za korakom se je godilo osvobojenje kmetstva iz fevdalne sile v zapadnej Evropi, postavimo v našej Avstriji, kjer je Marija Terezija začela olajšati trdno kmetstvo, a stoprv sto let pozneje je padala poslednja veriga, tlaka in desetina, Rusiji pak je baš še pod Nikolajem robstvo bilo najhujše, če tedaj pomislimo, da je Aleksander ukaz od 19. februarja l. 1861 na jeden mah naredil iz roba slobodnega moža, potem se ne bodemo čudili, da je celo v najvišjih krogih ta dan obvladal nekaki strah pred nasledki ter da so v Peterburgu plašno čakali na poročila iz provincij. Osvobodjenje kmetov je imelo dovolj hudih nasprotnikov, ki so strašili carja z ustajami naenkrat oproščenega ljudstva. Pa narod se je povsod mirno obnašal, ves osrečen je sprejel plemeniti dar svojega carja in ni najmanjši nered se nij prigodil.

Res občudovati moramo ruskega kmeta, da ga trdo robstvo nij popolnem demoraliz-

ovalo in oslabilo, da se je tako naglo udal v nove razmere ter zdaj uže iz lastne inicijative skrbi za svoj poduk in omiko, zaboljšanje svojega gmotnega stanja po združenji v asociacijah. Eden najboljših odstavkov v Celestinovej knjigi je gotovo popis ruskega seljanstva („Der russische Bauer“ str. 82 do 101.) Tu vidimo ruskega „muzika“ v hiši, na polju, pri delu, pri veselicah pevajočega in plesočega, v cerkvi, pri popu, zdravega in čilega, v boleznih in nadlogah tiho trpečega, v razne vraže verujočega, kakor naš slovenski priprosti kmetič. Če Rus „vodko“ (žganje) včas preveč ljubi, moramo to pripisavati mrzlemu obnebu, a z večjo omiko se tudi ta strast izgubljeva. Uže začenjajo občine same sklepati, da po njihovem ozemlju se ne sme žganje točiti in ustanavljajo se čajna društva, kjer se shajajo kmetje ter čaj pijó, ki je sploh po Rusiji najbolj priljubljena pijača.

Iz bogate tvarine o ruskem seljanstvu se nam potrebno zdi posebno omenjati osnovne ruske občine, ker v njej ne samo, da nahajamo prvotno slovansko napravo, zadrugo, ampak vidimo jedino mogočno pot, po katerem sploh bi se dalo srečno rešiti socialno vprašanje.

Občni zbor slovenskega dramatičnega društva

je bil v četrtek večer 22. t. m. Zbralo se je bilo 22 udov. Predsednik g. Murnik pozdravlja navzočne in v obširnem govoru razloži delovanje društva v pretečenem letu, ter težave, ki jih je imel odbor premagovati. Pové, da se občni zbor nij maja sklical, za to ker knjige nijso bile natisnene, da pa je odbor ves svoj nalog, ki ga mu daje §. 2 opravil, vestno izpolnil. Pri slovenskem gledališču je pretečeno leto igralo več udov iz domoljubja in brezplačno, vsem tem naj zbor srčno zahvalo izreče, posebno pak še po imenu gg. Jeločniku in Juvančiču, ki sta večje role igrala brezplačno, in torej zaslužita posbno zahvalo od nas. (Zbor zakliče: živila!) Isto tako naj izreče zbor zahvalo g. kapelniku Šinču, ki je tudi brezplačno vodil godbo (živio!) Blagajnik društva Karel Žagar je s požrtvovanjem opravljal trudopoln posel našega kasirstva brezplačno in tajnik g. Nollise je trudil kot režiser marljivo, torej tudi tema dvema izrecimo vse priznanje (živila!). — Na dalje omenja predsednik letos umrlih udov, kakor jih blagajnikovo poročilo imenuje in pozove zbor, naj ostanejo za izraz našega obžalovanja in slavo njih spomina, kar se zgodi.

Potem bere tajnik g. Nollise sledeče poročilo o VIII. občnem zboru „dramatičnega društva“:

„Slavni občni zbor! Poročilo o delovanju „Dramatičnega društva“ v osmem društvenem letu, to je od 1. maja 1874. do 1. maja 1875. l., oziroma do današnjega dneva, katero mi je čast predlagati slavnemu občnemu zboru, sme se povsem imenovati povoljno. Finančno krizo predlanskega leta je društvo po prostovoljnih doneskih slovenskih domoljubov srečno prestalo, in tako je zopet moglo vspešno delovati na vse strani. „Slovenske Talije“ dobodo za preteklo leto družabniki 4 zvezke obsegajoče 23 tiskanih pól, katere se takoj razpošljejo družabnikom.

Gledališka saisona se je zaradi denarnih nabir začela nekoliko kasneje, namreč 25. oktobra in so bile slovenske predstave, kakor prejšnja leta po štirikrat na mesec.

Vseh slovenskih predstav je bilo tedaj 30. Akopram je društvo v tej saisoni izgubilo več dobrih igralnih močij, posrečilo se je vendar jih vsaj deloma nadomestiti in gledališke predstave v zadovoljnost občinstva izvršiti. V tej saisoni vpeljalo se je tudi aboniranje na gledališke liste, ki se vsled odborovega sklepa le še abonentom donajajo na dom. — Garderobe si je društvo v teku saisoni le malo omisliti moglo, a po končani saisoni podala se je odboru ugodna prilika in je začel se pogajati zaradi nakupa lastne garderobe, katero si je tudi društvo oskrbelo in s tem položilo temelj, vsem zahtevam zadostujoči, lastni garderobi. Društvena knjižnica se je tudi preteklo leto pomnožila z dobrimi igrokazi, kateri so se uvrstili v slovenski gledališki repertoar. Knjižnica šteje 190 slovenskih igrokazov v rokopisu, 82 pa tiskanih, skupaj 272, partitur in operet pa 46. Razen tega še mnogo del v raznih jezicah. Domoljubom, ki so darovali društvu v preteklem letu knjig in garderobe se izreka s tem najsrčnejša hvala.

Število družabnikov je ostalo precej enako, pristopilo je novih podpornih udov 36, odstopilo 17, umrlo 5. Po tiskanem imeniku je vseh družabnikov 363, namreč 3 častni, 25 ustanovnikov in 335 podpornih.

Igralnih močij bilo je engagiranih 6, ostalim so se odločevale nagrade; brez nagrade je sodelovalo 18 igralnih in pevskih močij, katerim se izreka posebno srčna hvala.

Po smrti izgubilo je društvo sledeče družabnike: Dr. Costa Etbin, Jeras Josip, Dr. Križan Kajetan, Oelhofer Edvard, Podmilšak Josip (marljiv pisatelj in prestavljalec), katerim naj bode ohranjen blag spomin.

Izmed podpornikov društva gre v prvi vrsti izreči srčno hvalo veleslavnemu deželnemu zboru kranjskemu za subvencijo v znesku 2400 gold., brez katere bi društvo nikakor ne moglo izvrševati svoje naloge.

Pred dvema leti ustanovljeni podporni komitet, katerega naloga je, sposobne moči slovenskega gledališča podpirati v poletnem času in izuriti kolikormogoče novih močij, se je zopet osnoval in pričela se je redna dramatična šola, kateri začetek je bil s 15. junijem. Z osnovo te redne šole je dramatično društvo storilo važen korak, od katerega je pričakovati, da bode društvu za prihodnost jako koristen. Ta šola obsega tri razdelke, in obeta dobrega sadu roditi dramatičnemu društvu, zato je posebno potrebno in koristno, da domoljubi podpirajo ta namen.

Lanskega leta društvene račune pregle-

dala sta gosp. Josip Oblak in gosp. dr. Josip Staré.

Razen že omenjene dramatične šole, pripravlja odbor za prihodnjo gledališko saisono potrebnih igrokazov in bode skrbel za potrebne igralne moči. Tudi v prihodnji saisoni igralo bode društvo štirikrat na mesec v deželnem gledališči. Veleslavnemu deželnemu zboru se ima zahvaliti, da je dobilo za prihodnjo saisono tudi pravico porabiti pri slovenskih predstavah lože gledališkega zaklada, za katere je toliko let brezvspešno društvo vlagalo prošnje na slavni deželni odbor. Ker je pa za prihodnjo gledališko saisono slavni deželni odbor že prej razpisal, oziroma zagotovil deželno gledališče bodočemu podvzetniku, bila je izpeljava sklepa veleslavnega deželnega zbora za to saisono nekako težavna, in zato je dramatično društvo vsled intervencije slavnega deželnega odbora, začasno in za to saisono, zaradi teh poprej nevidnih zaprek odstopilo od te pravice, proti temu, da slavni deželni odbor oskrbi za to društvu denarno odškodnino v znesku 200 gld.

Društveni odbor imel je v omenjeni dobi (počeni od 15. septembra 1874. l.) 17 sej, in sicer 13 rednih in 4 izredne.

Končaje svoje poročilo, ne morem kaj, da ne bi ponavljal poziva do vseh slovenskih domoljubov, ki je bil še vsako leto na konci mojih poročil — žalibog le malo uspeha kazóč — namreč: Da se nam pomnoži število podpornih članov, bodisi ustanovnikov (40 gld. na enkrat ali po 10 gld. v štirih obrokih) ali pa letnikov (po 2 gld.). Mnogo je še treba storiti, ako hočemo, da zagotovimo obstanek slovenskega gledališča in mu poravnamo pot do daljšega razvoja. Če bodo slovenski domoljubi tako mlačni nasproti temu, gotovo važnemu narodnemu zavedu, utegne nam propasti, in ko ga ne bode več — morda prepozno — spoznala se bode njegova važnost! Zato delajmo, dokler je čas!

Tajnik Noll poročilo svoje še ustno objasnjuje, izreka zahvalo pevcem in pevkam in gospé Ravnikarjevi, ki je darovala dragoceno maskeradno obleko za dopolnenje društvene garderobe.

Potem blagajnik g. Žagar bere poročilo: „Zopet mi je stopiti pred letni občni zbor našega dramatičnega društva, kateremu blagajnik biti imam čast od društvenega rojstva l. 1867, ter slavnemu občnemu zboru poročati o finančnem stanju istega, za dobo od 26. avgusta 1874. l. do konca aprila 1875. l., katero dobo sem sklenil z ostankom 638 gld. 16 kr. v gotovini in 2026 gld. av. v. v javnih in zasebnih dolžnih pismih, kakor je na drobno razvidno v izkazu stanja društvenega premoženja.

Da je dramatičnemu društvu, kljubu ne posebno obilnemu obisku gledaliških predstav od strani slovenskega občinstva, vendar mogoče bilo letos svoje račune brez vidljivega deficita skleniti, se imamo v prvi vrsti zahvaliti posledku požrtvovalnega domoljuba izobraženega našega občinstva v vseh slovenskih deželah, do katerega se je naše društvo v svojih lanskih stiskah in nadlogah zaradi velicega deficita zaupljivo in sè sijajnim uspehom obrnilo in v drugi vrsti marljivim nabirateljem, ki so kljubu neugodnim razmeram po vsi Sloveniji lepo svoto do blizo 1800 gld. — gotovega denarja nabrali, katerim tedaj za njihovo trudapolno delo, kakor i darovateljem v

društvenem imenu najtoplejšo zahvalo izrekam in sicer s tem dostavkom, da bode i letos treba za vzdrževanje dramatične učilnice in za druge društvene potrebe po tej poti skupaj spraviti, česar nam bode primanjkovalo, kajti proračun za leto 1875/76 kaže po vestno sestavljenih številkah zopet znaten primankljaj v znesku 340 gld. 84 kr., katerega bode treba po subskripciji pokriti, da nam ne premine društvo, za katero se je že mnogo žrtvovalo. Pri tej priliki moram žalibog zopet letos slavnemu občnemu zboru potožiti, da vnani družabniki svoje letne doneske kljubu večkratnemu opominjevanji jako neredno vplačujejo, kakor je iz velike, na 602 gld. narastle svote taciha zastankov v letošnjem stanju društvenega premoženja razvidno.

Enako tudi pogreša dramatično društvo še vedno mnogo odličnih rodoljubov kot svoje podporne in ustanovne ude, kateri so vsacemu društvu najzanesljivejša zaslomba. Ali je v resnici nemogoče našemu društvu dovesti novih podpornih sil, tako da bi zamoglo sigurno računati na vsaj 1000 zanesljivih podpornikov, kateri bi svoje letne doneske a po 2 gld. v redu vsako leto odrajtovali društvu? To je naša Ahilova peta, in dokler se tu ne bode reč na bolje zasukala, ne smemo misliti, da je obstanek slovenskega gledališča v Ljubljani za trdno osiguran.

Pri tej priliki tudi ne morem zamolčati slavnemu občnemu zboru, da slovensko občinstvo ne obiskuje tako marljivo slovenskih gledaliških predstav, nego je bilo v prvih letih navada, in žalibog priznati moram, da je ta druga napaka še bolj občutljiva za naše društvo, nego poprej razkrita, in da obe te napaki sti najbolj krivi, da dramatično društvo vedno na deficitu laborira.

Se ve, da je narodno gledališče v Ljubljani v prvi vrsti le mestu na korist, ali v drugi vrsti ima tudi dežela koristi od njega, ker je po mnogi dotiki in po železnicah, kot olajšavnih sredstvih prometa i deželanom mogoče slovensko gledališče v Ljubljani v svojo zabavo in poduk upotrebljevati in končno v na svitlo danih Talijinih zvezkih v gotovi vrednosti vsaj 2 fr. na leto, kateri posebno dobro dojdejo čitalnicam na deželi, kakor i posameznim družabnikom kot mikavno in zabavno berilo.

Slednjič pa je že velika važnost rednega slovenskega gledališča, kot enega prvih kulturnih faktorjev v duševnem razvoju slovenskega naroda, gotovo sama na sebi tehtna dovolj, da bi je nobeden zaveden slovenski domoljub ne smel prezirati, tim manje, ker je letni podporni znesek 2 gld. gotovo majhen.

Z ozirom na navedene razloge in dosežanje delavnost dramatičnega društva končam svoje poročilo, nadejaje se, da bode prihodnje blagajnikovo poročilo slavnemu občnemu zboru o veselejšem finančnem stanju našega društva poročalo, ter da bode misel, slovensko narodno gledališče na vsak način častno vzdržati, vse kroge in stanove slovenske narodno misleče družbe ne samo v Ljubljani temveč tudi na deželi prešinila — v kar nam bog pomoi!

Dalje obrazloži račun in proračun natančneje.

Za preglednika računov sta bila izvoljena sekundarij g. dr. Arko in blagajnik „Slovenije“ g. Kadilnik.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 24. julija.

V **Brnu** so se delavci večidel vrnili k delu. Terjatev delavska, naj se postavi redna tarifa, nij bila izpolnena, pač pa so dobili delavci v nekaterih fabrikah povišane plače.

Ogerski državni zbor se snide 28. avgusta in bode do 20. septembra adreso na cesarja delal in v delegacije volil, potem pa zaradi vinstvenega branja odložil seje.

Vnanje države.

O vstaji v **Hercegovini** se „Obzora“ iz Spljeta v Dalmaciji telegrafira: Uporniki iz Krpu so se 21. t. m. po noči zedinili z uporniki iz Gabele in so vse tamošnje Turke zapodili. Vstajniki so povzdignili avstrijsko zastavo na Gabeli. Pripravljajo se 24. julija udariti na Turke v Strugah in Tasovcih. Veliko navdušenje je mej ustajniki.

„Glas Črnogorca“ od 19. t. m. pripoveduje: Pri Nevesinju bil je boj, v katerem so bili Turki tepeni. Ustajniki so posekali 12 Turkov in jim vzeli 50 konj. Tri dni kasneje je bil zopet blizu Nevesinja hud boj, Turki so pobegli ostavivši nekoliko mrtvih a mnogo ranjenih. „Glas Črnogorca“ priča: kuje vsak dan vesti o večjih bojih, ker ta ostane dobiva vedno večji značaj. — Vendar dosedaj je še omejen na en okraj, velicega pomena še nema, da si ga dobiti more.

Iz Bukarešta se o Bolgarjih gledé hercegovinskega upora v „Angsb. allg. Ztg.“ sledeče piše: „Upor kristijanov v Hercegovini je vzbudilo pozornost i v tukajšnjih krogih. Pripoveduje se, da svoje delovanje zopet obnovi bolgarski revolucijski odbor, ki je imel prej sedež v Bukarešti, ter posredoval spojenje mej uporniki in ostalimi Slovani.“

Rumunska opozicija preti z revolucijo, ako se potrdi z Avstro-Ogersko sklenena trgovinska pogodba. Opozicija, katerej so načelniki Kogolvičeanu, Jepureanu in Bratiano je kakor znano položila svoje mandate, ter demonstruje mimo zbornice. Glavni njeni organ „Romanul“ je izšel isti den, ko je bila sklenena ona pogodba, s črnim okrajem in s sledečim proglasom: „Dne 11. julija zabodel se je nož do držala v grlo Rumunije in hropeče telo njeno je bilo vrženo k nogam grofa Andrassyja. — Dne 11. in 12. jul. se morajo vsi Rumuni, kristijani in izraeliti, kar jih je rumunskega mišljenja, obleči v črno haljino in izdihniti: grof Andrassy je gospodar, absolutni vladar podjarmljene Rumunije. Idite na Multansko, v Jas in Dorohaj, videli bodete, kaj se je zgodilo z deželo Štepana Velicega. V desetih letih bodo rumunski židi obletnico te trgovinske pogodbe isto tako slavili, kakor bukovinski judje obletnico privtelesenja one provincije.“

Francoska skupščina je sklenila 4. avgusta odložiti seje do 4. novembra s 470 glasovi proti 155.

Iz **Španije** se vedno še poroča, da male čete Karlistov prestopajo na Francosko. — Kakor je iz vsega videti Karlistom zdaj res slabo gre.

Dopisi.

Iz Proseka pri Trstu, 22. julija. [Izv. dop.] Kakor po vsem cesarstvu, tako so se tudi pri nas brale včeraj žalostinke po umrlem cesarji Ferdinandu dobrotljivemu. Ob 9. uri, precej ko so začeli zvonovi glasiti se in verne skupaj vabiti, privrelo je ljudstva toliko skupaj, udeležiti se svetega opravila, kakor da bi bil kak posebno velik praznik, čeravno je zdaj ljudstvo na polji preobloženo. Tudi več odličnih osob se je udeležilo, kakor gg. državni poslanec Naberger, trgovec Gorjup, dr. zdravilstva Lu-

diči, več c. k. oficirjev, ki so ravno pri strelskih vajah tu, c. k. žendarmarija, več c. k. finančnih stražnikov, vsa šolska mladina in več drugih. Glinjivo je bilo slišati lepo vbrano petje učencev iz c. k. vadnice pod vodstvom vrlega gosp. učitelja Mrcine. Brez ovinkov moram reči, da tako lepega umetnega petja težko kje na deželi slišiš. Posebno lepo je bilo slišati „benedictus“ solo mladega kanarčka g. Ferluge; tudi g. Košuta se svojim lepo donečim basom se nam je močno dopadel. Pri tej priložnosti moram omeniti še, da tistega glasovitega Slovenožrca Lukše, čeravno je okrajni načelnik, nijsmo videli pri tem svetem opravilu; pravilo se mi je, da se je nalašč v Trst odtegnil. Tudi mameluka policaj-zupana Miliča nij bilo. Takšni so le ti magistratovci, kadar gre pokazat sočutje in spoštovanje do cesarske družine. In takšni ljudje zahtevajo, da zraven slovenske zastave mora tudi cesarska vihrati! In cesarski namestnik Pino še take ljudi v njih zvičajnem podvzetji podpira proti Slovincem? Ali nij to več, nego smešno? Človek se mora pač res čuditi, da tisti mož, ki je še pred malo časom šel se poklanjat z družimi jednako mislečimi tovariši in prosit Garibaldija v Videm in Viktorija Emanuela v Florenco, da naj bi tudi Trst i slovensko okolico tržaško „rešili“ iz avstrijske „sužnosti“, ter jo priklopili k zveličanej Italiji, da tisti mož denes zahteva od nas Slovencev cesarske zastave! Pojte se solit, vlado znate slepiti, ali nas ne; mi vas predobro poznamo. Vas pa, častiti gosp. baron Pino, obžalujemo, da dajete take skrivne zapovedi, da je vsa skrivna in očitna policija na nogah, da bi se nekje pri nas kaka slovenska zastava ne razobesila, slovenska zastava, ki je od cesarja leta 1848. slovesno potrjena in priznana in je poštena avstrijska!

Domače stvari.

— (Imenovanje). Za ravnatelja na na c. kr. učiteljskem izobraževališči v Gorici je imenovan g. Peter Rajaković.

— (Odlikovanje.) Dunajska slikarska šola, akademija obrazujočih umetelnostij, daje pri vsakletnej svojej šolskej razstavi najboljšim učenskim delom premije. Letos je prvo premijo dobil Slovenec Jurij Šubic iz Poljan nad Loko, in sicer Ffigerjevo zlato medaljo za najboljši načrt naloge Schillerjeve, znane balade „Hoja na plavž.“ — Mi čestitamo mlademu rojaku. Če bode tako napredoval, bode enkrat čast delal domovini svojej in sebi.

— (V Šiški nad Ljubljano) je bil mej domačimi fanti pretečeno nedeljo velik pretep. Predvčeranjem so jednega fantov, ki je bil v poboji smrtno ranjen, k pogrebu nesli.

— (Mavrica v pomraku.) Od Borovnice se nam poroča 21. t. m.: Pretečeno nedeljo po 11. uri zvečer je bilo videti skozi 15 minut proti severo-zapadu četrte ure od takaj oddaljena krasna mavrica. Lastnim očem nijsem mogel verovati, da je prikazen istinita, tembolj ker fizika razlagajoča bistvo mavrice, vedno navaja „lomljenja“ solnčnih žarkov v oblaci za jutra ali po polu dne na zahodnjem ali jutranjem kraji neba, — in ker jo jaz in vsakateri, katerega sem o tej stvari vprašal — po noči nikdar videl nijsem.

Prečnik mavričnega oboka nij presegal 800 sežnjev, in videlo se je dobro dve tretjini celega kroga, kateri je stal mej stisnjenimi gorami na tleh začenjajočega se močvirnega polja. Iz primerno višjega stališča, na pr. raz temelja nad Borovnico ležečih gora, videti bil bi celi mavrični krog, redka prikazen, katera se le na sinjem morji raz jadrov brodov pri ugodnih slučajih vidi. Lučni efekt sedem kristalnih barv mavrice nij zaostajal za onim po dnevi, da, eminenten je bil, kajti severo-zapadni obok z groznim temnim oblakom preprežen, je posebno ugajal. Na jugojutranjem kraji svetila je pri popolno jasnem nebu intenzivna luč lune, katera je pošiljala svoje žarke skozi mavrični obok v „tartarus“, čarovno državo plutonovo, kjer je grmelo in treskalo, a na tej strani, v eliziji, bili smo mi srečneži, praznovajoči cerkveno „žegnanje“ sv. Marjete. — Nebesa, pekel na zemlji, nij to čudovito? — Vskliknil bi: zopet „čudež“! ko bi cela lučna prikazen ne bila izvor refleksa v okcidentu se topečega — solnca.

— (G. Klunu.) Kaplân Klunov „Slovenec“ se jezi, da je baklada, nameravana škofu g. dr. Pogačarju izšla iz „narodne tiskarne“ in od „Slov. Naroda“. To je laž. Niti našega lista odločilnih ljudij, niti naše tiskarne odbornikov se nij nihče utikal v to zadevo. Za vsacega posameznega človeka, ki nam blizu pride, pa vendar nijsmo odgovorni mi! Sicer pa vemo, da v tej „Slovenčevij“ notici tiči hudoben „namen“. Ravno tako kakor drugi „odbor za sprejem Hrvatov“ nij v „narodni tiskarni“ in v nobenej zvezi z njo. Čemu hudobno hujskate predno se podučite?

Razne vesti.

* (Boj avstrijskih pomorščakov z divjaki.) 5. maja letošnjega leta je avstrijska ladija „Friedrich“ v indijskem arhipelu iz morja do suhe zemlje priplula v S. Luciji na velicem otoku Borneo. Pomorščeki so šli s čolnom na suho in v gozd drv nasekat. Kar jih tam napade 50 oboroženih divjakov, piratov, ki so se bili na petih čolnih pripeljali. Hud boj se začne, avstrijskih pomorščakov sta bila dva ubita, drugi so pobegli in se poskrili v gošči in v košato drevje in so v smrtnem strahu tam čakali, da so divji razbojniki odrezali ubitima tovarišema glavi in s čolnom proč odšli. Ladija je bila tako daleč proč, da se nij do nje nič slišalo. Zvečer je šla mimo malá ladjica, ki je na veliko ladijo vodo vozila. Na to so pomorščeki splavali in se tako rešili. Na tej ladiji je tudi nekov Slovenec Viljem Vidmar.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalesscière du Barry

v Londonu.

28 let uže je nij bolezn, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicin in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, shušanje, bledičico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenice in je boljše, nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravilnih, brez vsake medicine, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravga profesorja medicine na vseučilišči v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Dr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castlestuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih osob, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja,

Bonn, 10. jul. 1852.

Revalesscière Du Barry v mnogih slučajih na-

gradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri dristi in griži, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih, a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v skalni cevi, zaprtji, pri bolehnem bodenju v obistih in mehurji, trganju v mehurji i. t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsnih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalec in člen mnogo učenih društev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.
Vaša zdravila Revalsciere je ozdravila večletne i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam glede vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam.
James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.
Izkušnja tajnega sanitetnega svetovalca gosp. Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.
Ponavljaje izrekam glede Revalsciere du Barry vsostransko, najbolje spričevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec. Montona, Istra.

Učinki Revalsciere du Barry so izvršni.
Ferd. Clausberger, c. kr. okr. zdravnik. Spričevalo št. 76.921.

Obergimpenn, (Badensko), 22. aprila 1872.
Moj pacient, ki je uže bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar poizkušati niti mogel, je vsled rabe Vaše Revalsciere du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.
Št. 80.416. Gosp. F. V. Beneke, pravi profesor medicine na vseučilišču v Mariboru (Nemčija), piše v „Berliner Klinische Wochenschrift“ od 8. aprila 1872 to le: „Nikdar ne zabim, da je ozdravila enega mojih otrok le takozvana „Revalenta Arabica“ (Revalsciere). Dete je v 4. mesecu vedno več in več hrčalo, ter vedno bliževalo, kar vsa zdravila niso bila v stanu odpraviti; toda Revalsciere ga je ozdravila popolnoma v 6 tednih.“

St. 79.810. Gospo vdovo Klemmovo, Düsseldorf, na dolgoletnem bolehanju glave in davljenji.

St. 64.210. Markizo de Brehan, boleha je sedem let, na nespanji, treslici na vseh udih, shuššanji in hipohondriji.

St. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprebavljenju, nespanji in hujšanji.

St. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanju dušnika, omotici i tišanji v prsih.

St. 75.970. Gospoda Gabriela Tešnerja, slušatelja višje javne trgovinske akademije dunajske, na skoro breznaidejni prsni bolečini in pretresu čutnic.

Revalsciere je 4krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na ceni, gledé hrane.

V plehastih puščah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalsciere-Biscuiten v puščah a 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalsciere-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Innsbrucku Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Lenci Ludvig Müller, v Mariboru M. Morić, v Mieranu J. B. Stockhausen, v Zagrebu v lekarnici usmiljenih sester, v Černovicah pri N. Štirhu, v Oseku pri Jul. Davidu, lekarju, v Gradcu pri bratih Oberanzmeyer, v Temešvaru pri Jos. v. Papu, mestnemu lekarju, pri C. M. Jahnerju, lekarju, v Varaž-

dinu pri lekarju dr. A. Halterju, kakor v vseh mestih pri doornih lekarjih in specerijskih trgovinah tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštini pakiranih ali poslatih.

23. julija:

Contureli iz Benetk. — Caricele iz Grada. — Nadherny iz Dunaja. — Lazar iz Idrije. — Hauben iz Grada. — Stare iz Mengša.

Pr. Furlani iz Trsta. — Ditrih iz Dunaja. — Wranitzky iz Trsta. — Vidie iz Beljaka. — gr. Pače iz Ponoviča. — Kesler iz Trsta. — Schul iz Trebnja. — Belini iz Trsta. — Aviene iz Benetk. — Eger iz Trebnja. — Chara iz Zadra.

Pr. Maltet: Fischman iz Grada. — Rubin iz Dunaja. — Harsman iz Ptuja. — Pa en iz Dunaja. — Keil iz Grada. — Waser iz Dunaja. — Siman iz Linca. — Starkbaum iz Dunaja. — Schönewetter iz Krškega. — Presburger iz Dunaja.

Pr. Zamorec: Menzinger iz Dobrove. — Radič iz Krškega.

Tržne cene

v Ljubljani 24. julija t. l.

Pšenica 5 gld. 20 kr.; — reš 3 gld. 20 kr.; — ječmen 2 gld. 40 kr.; — oves 2 gld. — kr.; — ajda 2 gld. 80 kr.; — prosó 2 gld. 90 kr.; — koruza 3 gld. — kr.; krompir 1 gold. 40 kr.; — fižol 4 gld. 80 kr.; masla funt — gld. 52 kr.; — mast — gld. 50 kr.; — špeh frišen — gld. 40 kr.; — špeh povojen — gold. 43 kr.; jajce po 2 kr.; — mleka bokal 10 kr.; govednine funt 27 kr.; — teletnine funt 23 kr.; svinjsko meso, funt 28 kr. — sena cent 1 gld. 10 kr.; — slame cent 1 gold. 5 kr.; — drva trda 6 gold. 60 kr.; — mehka 4 gld. 80 kr.

Podučiteljska služba

na dvarazrednej narodnej šoli na Ponikvi poleg južne železnice z dohodki 440 gold., oziroma provizorično 400 gold. in prostim stanovanjem se razpisuje. S to službo se itako zamore prevzeti organiška služba s posebnim odškodovanjem.

Prositelji, zmožni slovenskega in nemškega jezika imajo svoje dokumentirane prošnje pōtem predstavljene šolske gospodske do 20. avgusta t. l. krajnemu šolskemu svetovalstvu na Ponikvi poleg južne železnice vposlati.

Okrajni šolski svet Šmarski,

dne 18. julija 1875.

(252—2)

Predsednik: Haas l. r.

Zahvala.

Podpisani se vsem prijateljem in znan-
cem, ki so nepozabljivo nam ranjco

Johano Tomc,

vdovo Naglič, roj. Kožar,

na njenem zadnjem potu na pokopališče spre-
mili, prav srčno zahvaljujemo.

(255)

Žalujoči sorodniki.

Dunajska borza 24. julija.

Akcije narodne banke	935	—
Kredine akcije	214	75
London	111	65
Napol.	8	91
C. k. cekini	5	25
Srebro	101	65

Piccolijeva lekarna „k angelju“.

Farmacijske specialitete

Gabriel Piccolija,

lekarja v Ljubljani, na dunajske cesti.

Anaterinova ustna voda in zobni

prašek. Boljši, nego vsaka druga zobna voda in zobni prašek, pravo sredstvo zoper zoboból in ustne bolezni, zoper gnjilobo in majanje zob, zoper difteritis ali vnetico grla in skorbut, prijetnega duha in okusa, krepi dalje zobno meso, in je sploh neprimerljivo sredstvo za čiščenje zob. Kedor ga enkrat poskusi, dal mu bode gotovo prednost, vzlic vsim enakim izdelkom. 1 steklenica 60 kr., 1 škatlja 40 kr.

Ribje olje, pošiljano na ravnost iz mesta Bergen na Norveškem, brezkusno in ne slabodiseče, 1 originalna steklenica 80 kr.

Pravi sajdlincev pulver. Nareja se z čisto kemičnih tvarin. 1 škatlja 80 kr., 1 tucat škatelj 6 gold. 60 kr.

Pravo vinsko žganje z soljo, v pomoč bolehnemu človeštvu, pri vsih notranjih in vnanjih prisadih, zoper večino bolezni, posebno za vsakovrstne rane itd. 1 steklenica 40 kr.

Elikzir iz Kine in Koke. Najboljši do sedaj znani želodečni likér. Pospešuje cirkulacijo in prebavljenje, ter različne organe in ude z nova okrepi in oživi. 1 steklenica 80 kr.

Glycerin-Crème. je posebno izborno sredstvo zoper razpokane ustnice in kožo na rokah. 1 flacon 30 kr.

Lancaster-lilijna voda. Toaletni zaklad. Specijalno, da se ohrani koža krasna, nježna in mehka, se jej daje prednost pred vsemi umivalnimi vodami, lepoticjem in lepoticnim sredstvom, katera so čisto škodljiva. 1 steklenica 1 gold.

Rajževi pulver. Izključljivo iz vegetabilnih tvarin, posebno zdrav za kožo, katerej podeli izvorno brhkost in čvrstost, kar se nahaja le pri mladini. 1 paket 10 kr., 1 škatlja 40 kr.

Sok iz Tamarinde. Po mrzlih sredstvih iztlačen. Učinkuje znamenito krepilno in olajšajoče. 1 steklenica 40 kr.

Neizmotljivo sredstvo zoper mrzlico. Učinek tega léka je dokazana istina in vsaki bolnik, ki je lék uže poskusil sam na sebi, se bode radostno prepričal, da je najmočnejše in zanesljivejše sredstvo do sedaj znanih zoper ponavljajočo se mrzlico. 1 steklenica 80 kr.

Naročila se izvršujejo vračajočoj se pošto proti poštenu povzetju. (132—67)

Uradno naznanilo.

25. julija 1875.

Razpisane službe: V šolskem okraji postojnskem učit. službe na lj. šolah: V Colu na Planini (vipavski), v Šentpetru, v Premu, v Ternu, v Vipavi in Postonji po 400 gl. na leto in stanovanje, v Košani 500 gl., ženske (učiteljice) niso izključene. Prošnje do 24. jul. okr. šl. svetu v Postonji. — V ljubljanski okolici je Borovnica razpisana do 24. julija.

Podučiteljska služba

na narodnej šoli v Slivnici z letno služnino 440 gold., oziroma provizorično 400 gld. in prostim stanovanjem se razpisuje.

Prositelji, zmožni slovenskega in nemškega jezika imajo svoje dokumentirane prošnje pōtem predstavljene šolske gospodske do 20. avgusta t. l. krajnemu šolskemu svetovalstvu na Slivnici, pošta Št. Jurij poleg južne železnice vposlati. (256—1)

Okrajni šolski svet Šmarski, dne 18. julija 1875.

Predsednik: Haas l. r.

C. kr. priv. vzajemna zavarovalnica v Gradcu.

Oznanilo.

C. kr. priv. vzajemno zavarovalno društvo proti ognji v Gradcu zavaruje premakljivo in nepremakljivo blago vsake vrste proti ognji; na kar podpisano vodstvo sedaj pri bližajoči se žetvi p. n. gospode gruntne posestnike zaradi zavarovanja

poljskih in senožetnih pridelkov proti ognji posebno opomni.

Zavarovalne ponudbe sprejemajo se pri vodstvu v Gradcu v lastni hiši (Sackstrasse šte. 20), pri zastopništvih v Ljubljani in Celovcu, kakor tudi pri okrajnih zastopništvih, kjer se vsa opravilna razjasnila z največjo uljudnostjo podelijo.

Vodstvo

vzajemnega zavarovalnega društva proti ognji v Gradcu.

(244—2)